

Sygn. akt V CSK 367/17

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku A. R.
przy uczestnictwie T. Spółki Akcyjnej w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 stycznia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 8 lutego 2017 r., sygn. akt III Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i oddala
wniosek uczestnika postępowania o zasądzenie kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. R. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w G. oddalającego jej apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 15 czerwca 2016 r., którym oddalony został jej wniosek o ustanowienie na działce nr [...] położonej w B. przy ul. M. służebności przesylu za wynagrodzeniem. Sądy obydwu instancji uznały, że służebność została wcześniej nabyta przez poprzedników prawnych uczestnika postępowania – T. S.A. w K. w drodze zasiedzenia. Uwzględnienie wniosku było niemożliwe z powodu skutecznie podniesionego zarzutu zasiedzenia służebności. Wskazano także, że rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych z art. 5 u.k.w.h. nie ma zastosowania do praw nabytych w drodze zasiedzenia.

Wnioskodawczyni zaskarżyła postanowienie Sądu Okręgowego skargą kasacyjną, zarzucając naruszenie art. 382 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 5 u.k.w.h. w zw. z art. 7 pkt 1 u.k.w.h. Na tej podstawie wnosiła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, służy ochronie interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, umożliwia także uchylenie orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Nie będąc ogólnie dostępnym środkiem zaskarżenia orzeczeń umożliwiającym rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej poddawana jest wstępnej ocenie w ramach tzw. przedsądu, ustanowionej w art. 398⁹ k.p.c., mającej za cel zbadanie, czy spełnia przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. Stwierdzenie, że występuje co najmniej jedna z tych przesłanek uzasadnia przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżąca łączy potrzebę rozpatrzenia jej skargi z wystąpieniem podstaw przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., to znaczy z wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego i z oczywistą zasadnością skargi.

Istotne zagadnienie prawne ujęła w formie pytania: „czy przepisy dotyczące rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych chronią nabywcę nieruchomości przed służebnością gruntową o treści służebności przesyłu nabytą przez zasiedzenie, a w konsekwencji, czy nabywca nieruchomości może powoływać się na brak wpisów w księdze wieczystej dotyczących ograniczonych praw rzeczowych?”.

Przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wykazania, że przedstawione zagadnienie jest istotne, nowe, poważne, dotąd nierozwiązane w orzecznictwie sądowym, jego rozstrzygnięcie jest konieczne do rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale zarazem nie ma charakteru jednostkowego lecz stanowi problem abstrakcyjny, który może wystąpić także w innych sprawach (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepubl.; z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. niepubl.; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, niepubl.).

Zagadnienie wskazane przez skarżącą nie ma takiego charakteru, dotyczy bowiem problemu, który był już kilkakrotnie rozpatrywany przez Sąd Najwyższy (por. postanowienia z dnia 12 maja 2015 r., IV CSK 514/14, nie publ. i z dnia 17 czerwca 2016 r., IV CSK 531/15, nie publ. I z dnia 28 marca 2017 r., II CSK 462/16, nie publ.), a przyjęte stanowisko uznać można za ustabilizowane i znajdujące poparcie także w piśmiennictwie. Zgodnie z tym poglądem w interesie publicznym rękojmi nie działa przeciwko uprzywilejowanym prawom, nie ujawnionym w księdze wieczystej, lecz obciążającym nieruchomość z mocy prawa (art. 7 ust 1 u.k.w.h.), do których zalicza się również służebność gruntowa nabyta w drodze zasiedzenia, a więc wyłącznie w wyniku długotrwałego posiadania, z którym przepis prawa (art. 292 k.c.) łączy taki skutek, bez potrzeby podejmowania czynności prawnych przez nabywcę.

Skarga kasacyjna wnioskodawczyni nie jest też oczywiście uzasadniona, skoro - zdaniem skarżącej - oczywistość wynikać ma z jednoznacznej wadliwości poglądu, że rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych działa przeciwko

służebności gruntowej nabytej w wyniku zasiedzenia, tymczasem prawidłowość tego poglądu jest szeroko uznawana w orzecznictwie i piśmiennictwie.

Wobec stwierdzenia, że nie występują przesłanki przedsądu wskazane przez skarżącą, ani też przesłanki, które Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu należało odmówić przyjęcia jej skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy oddalił wniosek uczestnika o zasądzenie na jego rzecz od wnioskodawczynie kosztów postępowania kasacyjnego, mając na uwadze, że uczestnik postępowania nie złożył wniosku o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, mimo że zachodziły podstawy do takiego rozstrzygnięcia.

aw

jw